

Briselē, 8.7.2022.
COM(2022) 328 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

Trešās Savienības rīcības programmas veselības jomā īstenošana 2020. gadā

{SWD(2022) 186 final}

Satura rādītājs

1. IEVADS	2
2. GADA BŪTISKĀKIE NOTIKUMI	5
3. BUDŽETA IZPILDE	7
<i>3.1. Prioritātes</i>	<i>9</i>
<i>3.2. Darbības budžeta izpilde pēc finansēšanas mehānisma</i>	<i>12</i>
<i>3.3. Labuma guvēji</i>	<i>13</i>
4. GALVENIE PASĀKUMI KOMUNIKĀCIJAS JOMĀ	13
5. SECINĀJUMS	14

1. IEVADS

Šis ziņojums attiecas uz trešās Savienības rīcības programmas veselības jomā (“programma”) 2020. gada darba programmas (2020. gada DP) īstenošanu. Saskaņā ar regulas, ar ko izveido programmu¹, 13. panta 1. punktu Eiropas Komisijai ir jāziņo Programmu komitejai par visu to darbību īstenošanu, kas tiek finansētas ar programmas starpniecību, un pastāvīgi jāinformē Eiropas Parlaments un Padome. Ar šo ziņojumu tiek izpildīta šī informēšanas prasība, un tajā ir aprakstīts, kā programma tika īstenota un kā tika izlietots budžets 2020. gadā.

Šim ziņojumam pievienotajā Komisijas dienestu darba dokumentā ir aprakstītas galvenās programmā līdzfinansētās darbības, kuru rezultāti kļuva pieejami 2020. gadā, kā arī sniegtas tabulas, kurās norādīti visi līdzfinansētie pasākumi un līgumi programmas 2020. gada darbības budžetā.

2020. gada DP bija balstīta uz vairākām prioritārām jomām, bet tā kā transversālu jautājumu risina arī nevienlīdzības problēmu veselības aprūpē.

Covid-19 pandēmijas ietekme uz gada darba programmas īstenošanu

Pēc Covid-19 uzliesmojuma 2020. gada pirmajā ceturksnī programmas ietvaros notiekošās darbības² veselības drošības jomā tika aktivizētas “ārkārtas režīmā” un koncentrētas uz cīņu pret pandēmiju. Galvenie piemēri ir kopīgā darbība “Veselīgas vārtejas”³, kas atbalstīja koordināciju starp ES valstīm, lai uzlabotu spēju apkarot pārrobežu veselības apdraudējumus to rašanās vietās, tostarp ostās, lidostās un sauszemes robežšķērsošanas punktos, un kopīgā darbība “Nostiprināti starptautiskie veselības aizsardzības noteikumi un gatavība” (*SHARP*⁴), kuras ietvaros notika sadarbība ar Eiropas Slimību profilakses un kontroles centra *EVD-LabNet* (Jaunu vīrusslimību ekspertu laboratoriju tīkls), lai nodrošinātu kvalitātes kontroli un spēju veidošanu precīzai Covid-

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 282/2014 (2014. gada 11. marts), ar ko izveido trešo Savienības rīcības programmu veselības jomā (2014.–2020. gads) un atceļ Lēmumu Nr. 1350/2007/EK (OV L 86, 21.3.2014., 1. lpp.).

² Šīs darbības, kas tika veiktas veselības programmā, radīja sinerģiju ar ārkārtas pasākumiem tūlītējai reaģēšanai, kurus mobilizēja ES, un papildināja tos, izmantojot īpašus un speciālus instrumentus (piemēram, Savienības civilās aizsardzības mehānismu, Ārkārtas atbalsta instrumentu un ES Solidaritātes fondu, medicīnisko pretlīdzekļu kopīgo iepirkumu) un citas programmas (piemēram, pētniecības un inovācijas pamatprogrammu “Apvārsnis 2020”).

³ www.healthygateways.eu.

⁴ Kopīgā darbība *SHARP* (www.sharpja.eu) atbalsta koordināciju starp ES references laboratorijām, lai novērstu un atklātu bioloģiskus uzliesmojumus, ķīmisku piesārņojumu un vidiskus un nezināmus apdraudējumus cilvēku veselībai un reaģētu uz tiem.

19 diagnostikai agrīnā pandēmijas posmā, un tika apliecināts, cik svarīga nozīme ir laboratoriju tīklu kā gatavības un reaģēšanas rīka izmantošanai.

Tā kā SANTE ĢD cilvēkresursi tika koncentrēti uz darbībām, kas saistītas ar Covid-19 pandēmiju, citas darbības, piemēram, zinātnisko komiteju sekretariāts, tika samazinātas, kā rezultātā komitejas pieņēma mazāk atzinumu — sešus pieņēma Patērētāju drošības zinātniskā komiteja (SCCS), un vienu pieņēma Veselības, vides un jaunā riska zinātniskā komiteja (SCHEER).

Pārvietošanās ierobežojumu dēļ abas konferences, ko organizēja ES Padomes prezidentvalstis Vācija un Portugāle, notika tiešsaistē, un tiešsaistē notika arī informācijas dienas, ko organizēja Patērētāju, veselības, lauksaimniecības un pārtikas izpildaģentūra (*Chafea*), lai iepazīstinātu ar finansējuma iespējām 2020. gada darba programmā. Vairāki termiņi priekšlikumu iesniegšanai par projektiem vai kopīgajām darbībām bija jāatliek, jo dalībvalstu veselības aizsardzības iestādes bija aizņemtas ar Covid-19 saistītu jautājumu risināšanu. Tomēr, neraugoties uz visām šīm grūtībām, 2020. gada darba plāna īstenošana netika būtiski ietekmēta, arī ne budžeta izlietojuma ziņā.

Saskaņā ar 1. mērķi “Veselības veicināšana, slimību profilakse un veselīgam dzīvesveidam labvēlīgas vides sekmēšana” ES nodrošināja kopējo finansējumu **11 097 241,78 EUR** apmērā 11 nevalstiskajām organizācijām (NVO)⁵, vienai kopīgajai darbībai, vienai starptautiskai organizācijai, divām citām darbībām un 10 pakalpojumu līgumiem. Minētās 11 NVO bija iesniegušas priekšlikumus par īpašo dotāciju nolīgumu (ĪDN) atbilstīgi 2017. gadā parakstītam partnerības pamatnolīgumam. Kopīgā darbība attiecas uz paraugprakses apmaiņu Tabakas izstrādājumu direktīvas (2014/40/ES)⁶ īstenošanā un uz īstenošanas un deleģētajiem aktiem saistībā ar tiesību aktiem e-cigarešu jomā.

Saskaņā ar 2. mērķi “Savienības pilsoņu pasargāšana no nopietniem pārrobežu veselības apdraudējumiem” ES nodrošināja kopējo finansējumu **3 933 955,42 EUR** apmērā četriem

⁵ Eiropas Sabiedrības veselības asociācija (*EUPHA*), Eiropas Sabiedrības veselības alianse, Nesmēķēšanas partnerība, Eiropas Smēķēšanas un tabakas izskaušanas tīkls, *Obesity Training And Information Services in Europe — phase 2*, fonds “Schools for Health in Europe”, *TBEC: strengthening TB response in the WHO Europe region*, *AIDS Action Europe — Stronger together*, *Correlation* — Eiropas Kaitējuma mazināšanas tīkls, *Alzheimer Europe*, Eiropas Vēža līgas — Sadarbība, lai panāktu ietekmi vēža kontrolē.

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/40/ES (2014. gada 3. aprīlis) par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz tabakas un saistīto izstrādājumu ražošanu, noformēšanu un pārdošanu un ar ko atceļ Direktīvu 2001/37/EK (OV L 127, 29.4.2014., 1. lpp.).

projektiem, kas vērsti uz vakcinācijas pieejamības un aptveres uzlabošanu. Viens no projektiem ir *IMMUNION (Improving IMMunisation cooperation in the European UNION)*, kas vērsts uz vakcinācijas aptveres palielināšanu un tādējādi ir daļa no atbildes uz Padomes 2018. gada Ieteikumu par vakcināciju, vienlaikus arī piešķirot pievienoto vērtību ES un valstu iniciatīvām, jo īpaši Vakcinācijas koalīcijai.

Saskaņā ar 3. mērķi “Atbalsts inovatīvām, efektīvām un ilgtspējīgām veselības aprūpes sistēmām” ES nodrošināja kopējo finansējumu **31 850 207,93 EUR** apmērā, lai atbalstītu vienas NVO (*Health Action International*) darbību un vairākas darbības, kas sekmē inovatīvas, efektīvas un ilgtspējīgas veselības aprūpes sistēmas. Viena kopīgā darbība bija saistīta ar paraugprakses apmaiņu un īstenošanu garīgās veselības jomā, īpašu uzmanību pievēršot pašnāvību novēršanai un garīgās veselības pakalpojumu reformai. Turklāt tika uzsākta kopīgā darbība “Ceļā uz Eiropas veselības datu telpu” (*TEHDAS*), lai palīdzētu izveidot Eiropas veselības datu telpu⁷, kas ir svarīgs solis uz priekšu veselības aprūpes datu kopīgošanā. Tika piešķirta tieša dotācija Eiropas Zāļu kvalitātes un veselības aprūpes direktorātam, lai palīdzētu tam noteikt saskaņotus kvalitātes standartus un atsauces materiālus par bioloģiskas izcelsmes vielām atbilstīgi ES iniciatīvām dzīvnieku aizsardzības jomā.

Saskaņā ar 4. mērķi “Savienības pilsoņu piekļuves labākai un drošākai veselības aprūpei atvieglošana” ES nodrošināja kopējo līdzfinansējumu **7 710 843,21 EUR** apmērā, lai atbalstītu trīs NVO⁸, kas sniedz ieguldījumu ES veselības aprūpes mērķu sasniegšanā, finansētu prezidentvalsts konferenci “Zāļu un medicīnisko ierīču pieejamība, piekļūstamība un pieejamība cenas ziņā”, ko organizēja Eiropas Savienības prezidentvalsts Portugāle, un lai finansētu pakalpojumu līgumus.

Kopējie izdevumi transversālām darbībām, kas saistīti ar visiem mērķiem, ieskaitot kopīgo darbību programmas valsts kontaktpunktu atbalstam, 2020. gada ES Veselības balvu, komunikācijas darbības, informācijas un komunikācijas tehnoloģiju (IKT) un novērtēšanas speciālistus, bija **13 595 548,80 EUR**.

⁷ [EUR-Lex - 52022PC0197 - LV - EUR-Lex \(europa.eu\)](#).

⁸ *Thalia: action against thalassemia, EURORDIS, SAVDON: Pasaules Kaula smadzeņu donoru asociācija (World Marrow Donor Association).*

Komisija un Patērētāju, veselības, lauksaimniecības un pārtikas izpildaģentūra (*Chafea*), izmantojot attiecīgus komunikācijas pasākumus, nodrošināja programmas rezultātu plašu publicitāti. Minētie pasākumi bija vērsti uz galvenajām komunikācijas prioritātēm, ko norādījis Komisijas Veselības un pārtikas nekaitīguma ģenerāldirektorāts (SANTE ĢD), piemēram, vakcināciju, Covid-19, veselīga dzīvesveida veicināšanu, veselības aprūpes darbaspēku, veselības tehnoloģiju novērtējumu un digitālo veselību. Tika organizēti popularizēšanas pasākumi sadarbībā ar valsts kontaktpunktu (VKP) tīklu⁹, tostarp divas informatīvās dienas tīmekļsemināru formātā, lai popularizētu 2020. gada DP ietvaros pieejamās finansējuma iespējas.

2. GADA BŪTISKĀKIE NOTIKUMI

2020. gada DP kopumā pievērsās četriem konkrētiem programmas mērķiem.

Saskaņā ar 1. mērķi “Veselības veicināšana, slimību profilakse un veselīgam dzīvesveidam labvēlīgas vides sekmēšana” tika izveidota Vienotā rīcība tabakas kontroles jomā (*JATC2*)¹⁰, lai veicinātu paraugprakses apmaiņu starp dalībvalstīm, tādējādi uzlabojot Tabakas izstrādājumu direktīvas un ar e-cigarešu regulējumu saistīto īstenošanas un deleģēšanas aktu īstenošanu. Viens no *JATC2* mērķiem ir nodrošināt lielāku konsekvenci direktīvas piemērošanā un tādējādi nodrošināt tabakas un ar to saistīto izstrādājumu taisnīgu vienoto tirgu, īpaši pievēršoties tirgus uzraudzībai un izpildes panākšanai. Kopīgā darbība novērtēs esošo tiesisko regulējumu attiecībā uz tabakas reklamēšanu un jaunu izstrādājumu reklamēšanu.

Viena no daudzajām NVO, kas saņēma darbības dotāciju, bija Eiropas Vēža līgu (*ECL*) asociācija — unikāla platforma, kurā apvienojušās dažādas vēža līgas, kas aktīvi darbojas reģionālā, valsts un starptautiskā līmenī, lai nodrošinātu no vēža brīvu Eiropu. *ECL* atbalsta vēža līgas Padomes Ieteikuma par vēža skrīningu īstenošanā, vienlaikus arī vienojot tās centienos iestāties par vēža pacientu taisnīgu piekļuvi ārstēšanai, atbalstam un rehabilitācijai. Visbeidzot, *ECL* iestājas par to, lai Eiropas Rokasgrāmata par kvalitātes uzlabošanu vēža kontrolē tiktu labāk veidota un ņemta vērā valstu vēža apkarošanas plānos. *ECL* aktīvajai iesaistei cīņā pret vēzi ir bijusi iela nozīme, jo īpaši saistībā ar ES Zāļu stratēģiju, par kuru *ECL* ir izdevusi nostājas

⁹ ES dalībvalstis un citas valstis, kas piedalās programmā, norīko VKP, kuri palīdz popularizēt EK programmu un darīt zināmus tās rezultātus un informāciju par tās ietekmi.

¹⁰ *JAOTC2* ir trīs gadu vienotā rīcība ar 2,5 miljonus EUR lielu EK līdzfinansējumu.

dokumentu, kurā tā izklāsta savu viedokli un nostiprina ierosināto uz pacientiem orientēto pieeju. Šī iesaiste ir arī saistīta ar Eiropas Vēža uzveikšanas plāna īstenošanu.

Saskaņā ar 2. mērķi “Savienības pilsoņu pasargāšana no nopietniem pārrobežu veselības apdraudējumiem” tika finansēti trīs projekti vakcinācijas aptveres veicināšanai. Projekti *RISE-Vac*¹¹, *ImmuHubs*¹² un *ActToVax4NAM*¹³ “Palielināta nesen ieradušos migrantu piekļuve vakcinācijai” ir izstrādāti ar mērķi palielināt nelabvēlīgu, izolētu un grūti sasniedzamu grupu un nesen ieradušos migrantu piekļuvi vakcinācijai (izmantojot dzīves gājuma pieeju). Jo īpaši *ActToVax4Nam* ir vērsts tikai uz migrantiem, kas nesen ieradušies — pirmās līnijas, tranzīta un galamērķa valstīs, — un tā mērķis ir nodrošināt taisnīgu piekļuvi vakcinācijai.

Saskaņā ar 3. mērķi “Atbalsts inovatīvām, efektīvām un ilgtspējīgām veselības aprūpes sistēmām” *Chafea* noslēdza pakalpojumu līgumu¹⁴ par kopīgo darbu veselības aprūpes tehnoloģiju novērtēšanā (*HTA*), lai atbalstītu pastāvīgu ES sadarbību *HTA* jomā. Šis pakalpojums pievērsīsies esošajiem metodiskajiem jautājumiem, lai popularizētu kopīgo darbu *HTA* jomā, vienlaikus arī atbalstot ES sadarbību *HTA* jomā pēc *EUnetHTA* vienotās rīcības beigām. Tādējādi tas sniegs būtisku ieguldījumu jauna *HTA* tiesiskā regulējuma izstrādē. Ņemot vērā, ka Regula (ES) 2021/2282¹⁵ par *HTA* stājas spēkā 2022. gada janvārī un kļūs piemērojama 2025. gada janvārī, paredzams, ka šis pakalpojumu līgums aktīvi atbalstīs jaunās regulas īstenošanu, kas patlaban ir sagatavošanas posmā.

Pakalpojumu līgums jo īpaši ļaus sasniegt šādus rezultātus:

- *HTA* metodikas turpmāka izstrāde, lai to varētu piemērot, veicot kopīgus klīniskos novērtējumus (*JCA*) un kopīgas zinātniskās konsultācijas (*JSC*). Tas pievērsīsies tām jomām, kurās viedokļi joprojām atšķiras, lai turpinātu izstrādāt metodiku kopīga darba īstenošanai un atvieglotu vienotas pieejas panākšanu, kad tiek veikti *JCA* un *JSC*;
- astoņu vienlaicīgu *JSC* pabeigšana attiecībā uz zālēm vai vismaz sešu *JSC* pabeigšana, kas ļaus turpināt vienu no veiksmīgākajiem *EUnetHTA* vienotās rīcības produktiem;

¹¹ Ilgums: trīs gadi, ES līdzfinansējums: 951 120 EUR.

¹² Ilgums: trīs gadi, ES līdzfinansējums: 989 104 EUR.

¹³ Ilgums: trīs gadi, ES līdzfinansējums: 994 393 EUR.

¹⁴ Par summu 3 miljoni EUR un uz trīs gadiem.

¹⁵ [EUR-Lex - 32021R2282 - LV - EUR-Lex \(europa.eu\)](#).

- divu *JCA* pabeigšana attiecībā uz zālēm un četru *JCA/CA* pabeigšana attiecībā uz medicīniskajām ierīcēm, ja iespējams, bet katrā ziņā pabeidzot vismaz vienu *JCA* attiecībā uz zālēm un divus *JCA/CA* attiecībā uz medicīniskajām ierīcēm;
- iepriekš minēto kopīgo pasākumu koordinācija, tostarp mijiedarbība ar ieinteresēto personu pārstāvjiem (pacienti, veselības aprūpes speciālistiem, nozari), akadēmisko aprindu pārstāvjiem, attiecīgajām ES un starptautiskajām organizācijām un *HTA* iniciatīvām.

Saskaņā ar 4. mērķi “Savienības pilsoņu piekļuves labākai un drošākai veselības aprūpei atvieglošana” tika sākts pētījums, lai atbalstītu ietekmes novērtējumu Direktīvas 2002/98/EK par cilvēka asins un asins komponentu drošību un kvalitāti un Direktīvas 2004/23/EK par cilvēka izcelsmes audu un šūnu drošību un kvalitāti, kā arī šo abu direktīvu īstenošanas aktu pārskatīšanai. Līguma termiņš bija deviņi mēneši, un līgums palīdzēja Komisijai sagatavot ietekmes novērtējumu, lai atbalstītu tās priekšlikumu grozīt esošos ES tiesību aktus par asini, audiem un šūnām.

Konkrētie mērķi ir šādi:

- sniegt aprakstu par pamatsituāciju, sniegt kopsavilkumu par izvērtējuma galvenajiem elementiem un papildināt problēmas definīciju, apkopojot un analizējot pierādījumus par ietekmi un citiem robežšķirtnes tehnoloģiju/terapiju aspektiem kopā ar atziņām, kas gūtas no Covid-19 pandēmijas;
- izvērtēt katra politikas risinājuma iespējamo būtisko ekonomisko, sociālo un vidisko ietekmi;
- analizēt un salīdzināt politikas risinājumu efektivitāti, lietderību un konsekvenci.

3. BUDŽETA IZPILDE

Programmas kopējais budžets bija 449 000 000 EUR. Šajā summā bija iekļauti 30 600 000 EUR *Chafea* — kas palīdzēja Komisijai programmas īstenošanā — darbības izdevumu segšanai. *Chafea*

sniedza Komisijai tehnisku, zinātnisku un administratīvu palīdzību programmas un iepriekšējo programmu īstenošanā kopš 2005. gada¹⁶.

Chafea organizē ikgadējus uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus, koordinē piedāvājumu izvērtēšanu, apspriež, paraksta un pārvalda dotāciju nolīgumus, kā arī dara zināmus darbību rezultātus. Tā ir atbildīga arī par lielāko daļu iepirkuma procedūru.

2020. gada DP noteiktais budžets bija 71 556 963 EUR. To var analizēt šādi:

- darbības izdevumi, ko finansē ES: 63 624 000 EUR, kas atbilst budžeta pozīcijai 17 03 01 (sekmēt inovāciju veselības jomā, uzlabot veselības aprūpes sistēmu ilgtspēju un pasargāt Savienības pilsoņus no nopietniem pārrobežu veselības apdraudējumiem);
- darbības izdevumi, ko finansē EBTA/EEZ¹⁷ un citas trešās valstis¹⁸, kas piedalās programmā: 1 882 963 EUR;
- administratīvie izdevumi: 1 500 000 EUR, kas atbilst budžeta pozīcijai 17 01 04 02;
- *Chafea* darbības izmaksas: 4 550 000 EUR, kas atbilst budžeta pozīcijai 17 01 06 02.

Kopējais budžets darbības izdevumiem bija **65 506 963 EUR**. SANTE ĢD un *Chafea* to starpā 2020. gada DP apņēmas piešķirt kopumā **68 187 797,40 EUR** (105 % no darbības izdevumu budžeta). *Chafea* apņēmas piešķirt **40 430 042,00 EUR**, un SANTE ĢD apņēmas piešķirt **27 657 755,14 EUR**, sedzot dažas no iepirkuma saistībām un citām darbībām.

Starpība **2 680 834,14 EUR** starp nobalsoto darbības budžetu un galīgo atvēlēto budžetu radusies saistībā ar iekšējiem pārvietojumiem, kas radās vispārējā pārvietojuma laikā, kurš veikts saistībā ar Covid-19 pandēmiju.

¹⁶ Komisijas Lēmums 2004/858/EK (2004. gada 15. decembris), ar kuru izveido Veselības aizsardzības programmas izpildaģentūru Kopienas darbību pārvaldei veselības aizsardzības jomā — atbilstīgi Padomes Regulai (EK) Nr. 58/2003 (OV L 369, 16.12.2005., 73. lpp.); grozīts ar Komisijas Lēmumu 2008/544/EK (2008. gada 20. jūnijs), ar ko groza Lēmumu 2004/858/EK, lai Veselības aizsardzības programmas izpildaģentūru pārveidotu par Veselības un patērētāju izpildaģentūru (OV L 173, 3.7.2008., 27. lpp.). No 2014. gada decembra Veselības un patērētāju izpildaģentūru (EAHC) saskaņā ar Komisijas Īstenošanas lēmumu 2014/927/ES (2014. gada 17. decembris), ar ko groza Īstenošanas Lēmumu 2013/770/ES, lai Patērētāju, veselības un pārtikas izpildaģentūru pārveidotu par Patērētāju, veselības, lauksaimniecības un pārtikas izpildaģentūru (OV L 363, 18.12.2014., 183. lpp.) aizstāj Patērētāju, veselības, lauksaimniecības un pārtikas izpildaģentūra (*Chafea*).

¹⁷ Norvēģija un Islande.

¹⁸ Serbija, Bosnija un Hercegovina un Moldova.

3.1. Prioritātes

2020. gadā tika piešķirtas kopējās darbības izdevumu saistības **68 187 797,14 EUR** apmērā šādiem konkrētiem programmas mērķiem:

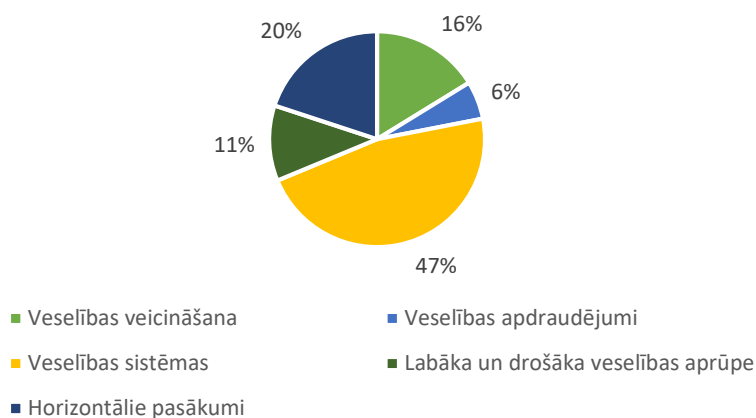
1. **veselības veicināšana — 11 097 241,78 EUR (16 % no kopējā darbības budžeta)** veselības veicināšanai, slimību profilaksei un veselīgam dzīvesveidam labvēlīgas vides sekmēšanai, ņemot vērā principu “veselība visās politikas jomās”;
2. **veselības apdraudējumi — 3 933 955,42 EUR (6 % no kopējā darbības budžeta)** ES pilsoņu pasargāšanai no nopietniem pārrobežu veselības apdraudējumiem;
3. **veselības sistēmas — 31 850 207,93 EUR (47 % no kopējā darbības budžeta)** inovatīvu, efektīvu un ilgtspējīgu veselības aprūpes sistēmu veicināšanai;
4. **labāka un drošāka veselības aprūpe — 7 710 843,21 EUR (11 % no kopējā darbības budžeta)**, lai veicinātu labāku un drošāku veselības aprūpi cilvēkiem ES.

Turklāt **transversāliem pasākumiem** (IT pasākumi, komunikācija, atlīdzība izvērtēšanas ekspertiem) un citiem pasākumiem (piemēram, zinātniskās komitejas, ekspertu komisija un citas ekspertu grupu darbības, pētījumi, lai palīdzētu veselības politikas izstrādē) tika atvēlēti **13 595 248,80 EUR (20 % no kopējā darbības budžeta)**.

1. diagrammā turpmāk ir parādīts budžeta sadalījums starp dažādajiem mērķiem.

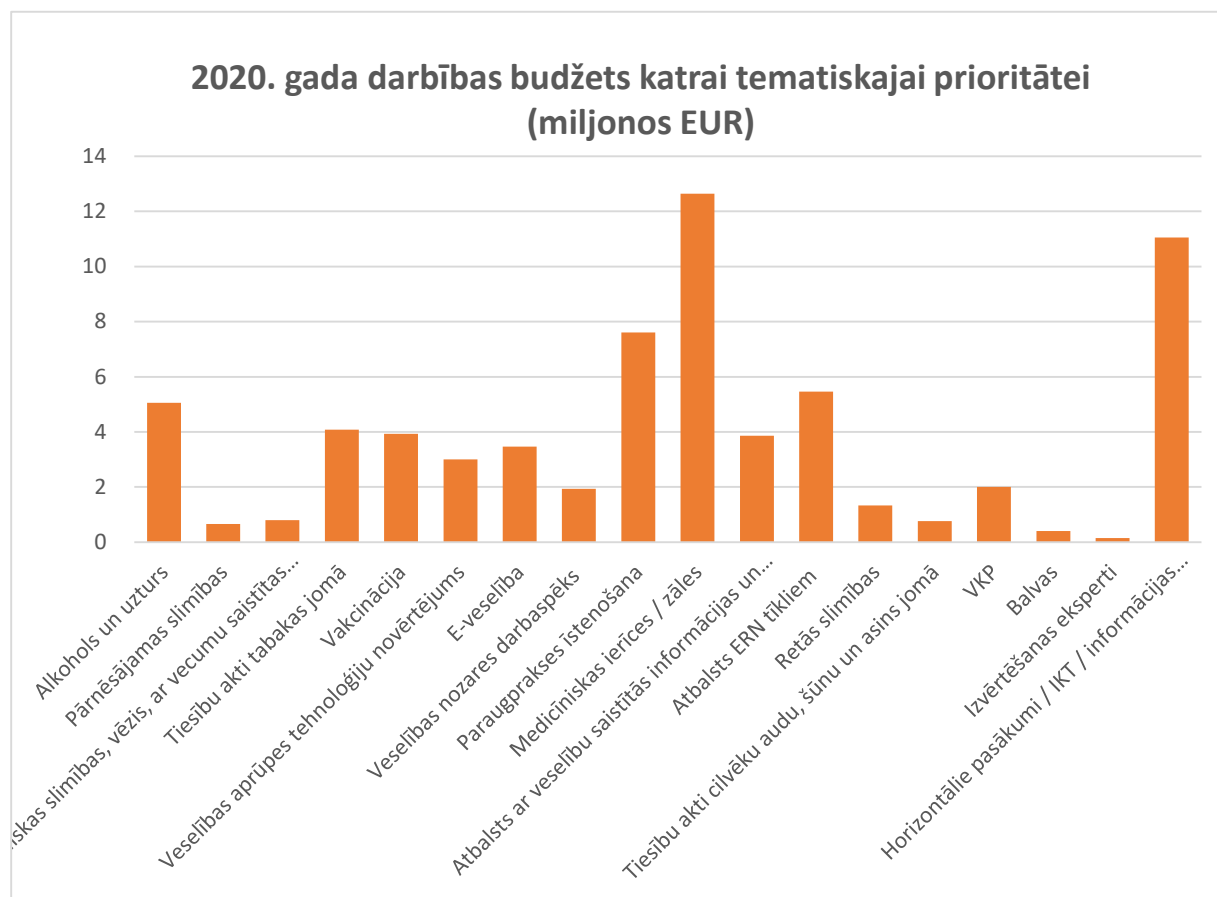
1. diagramma. 2020. gada darbības budžets katram programmas mērķim

2020. gada darbības budžets pa trešās veselības programmas mērķiem

Attiecībā uz 2020. gada budžeta sadalījumu katrai no programmas tematiskajām prioritātēm turpmāk dotajā 2. diagrammā ir redzams, ka pasākumiem saskaņā ar 3. tematisko prioritāti (atbalstīt novatoriskas, efektīvas un ilgtspējīgas veselības aprūpes sistēmas) tika piešķirta vislielākā daļa budžeta; nākamā lielākā daļa bija piešķirta horizontāliem jeb transversāliem pasākumiem, veselības veicināšanas un vakcinācijas iniciatīvām.

2. diagramma. 2020. gada darbības budžets katrai tematiskajai prioritātei (miljonos EUR)

Programma tika īstenota, izmantojot dažādus finansēšanas instrumentus. Tie cita starpā bija šādi:

- projekta dotācijas,
- darbības dotācijas NVO atbalstam,
- darbību līdzfinansēšana kopīgi ar dalībvalstu iestādēm (vienotās rīcības),
- tieši dotāciju nolīgumi ar starptautiskām organizācijām,
- publiskais iepirkums,
- citas darbības, piemēram, atbalsts zinātniskajām komitejām, administratīvie nolīgumi ar Kopīgo pētniecības centru un *Eurostat* un dotācijas konferencēm, ko organizēja Padomes prezidentvalstis.

Finansējamās darbības, piemēram, projektiem un iepirkumiem, tika atlasītas ar konkursa uzaicinājumu starpniecību. Vienotās rīcības, dotācijas starptautiskām organizācijām un

konferencēm, ko organizēja ES Padomes prezidentvalstis, ir tieši dotāciju nolīgumi, jo pastāv monopola situācija (*de jure* vai *de facto*), kas nozīmē, ka ir tikai viens iespējams pakalpojumu sniedzējs.

Priekšlikumus izvērtē ārēji pārbaudītāji (attiecībā uz vienotajām rīcībām), SANTE ĢD un *Chafea* darbinieki, lai nodrošinātu šo līdzfinansēto darbību kvalitāti.

Administratīvais budžets ir saistīts ar izdevumiem par tādām pozīcijām kā, piemēram, pētījumi, ekspertu sanāksmes, komunikācija, un tehniskā un administratīvā palīdzība attiecībā uz IT sistēmām.

3.2. Darbības budžeta izpilde pēc finansēšanas mehānisma

Finansēšanas mehānisma veids	Izpilde (EUR)	Mehānisma daļa kopējā budžeta izpildē
1. Dotācijas saskaņā ar uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus vai uzaicinājumiem:		
1.1. Projekta dotācijas / <i>HP-PJ</i>	7 452 705,51	11,30 %
1.2. Darbības dotācijas / <i>ĪDN</i>	5 852 209,00	8,90 %
1.3. Vienoto rīcību dotācijas	12 408 994,17	18,90 %
1.4. Konferenču dotācijas dalībvalstīm, kas ir ES prezidentvalstis	162 984,92	0,24 %
1.5. Tiešo dotāciju nolīgumi ar starptautiskām organizācijām	5 730 000,00	8,74 %
SUBSĪDIJAS KOPĀ	31 606 893,60	48 %
2. Iepirkums (pakalpojumu līgumi, balvas, horizontālās darbības)	26 708 292,21	40 %
<i>Pārvaldība Chafea</i>	8 273 148,40	13 %
<i>Pārvaldība SANTE ĢD</i>	18 435 143,81	27 %
4. Citas darbības	9 872 611,33	10,90 %
<i>Pārvaldība Chafea</i>	650 000,00	0,90 %
<i>Pārvaldība SANTE ĢD</i>	9 222 611,33	10 %
5. Budžets, kas izpildīts saskaņā ar 2020. gada DP	68 187 797,14	105 %
<i>Pārvaldība Chafea</i>	40 530 042,00	62 %

<i>Pārvaldība SANTE ĢD</i>	27 657 755,14	37,47 %
Kopējais pieejamais budžets 2020. gada DP	65 506 963,00	100,00 %
Papildu apropriācijas	- 2 680 834,14	5 %
<i>Chafea</i>	—	
<i>SANTE ĢD</i>	2 680 834,14	
<i>Kopā ar pārceltajām apropriācijām</i>		68 187 797,14

3.3. Labuma guvēji

Chafea un *SANTE ĢD* 2020. gadā parakstīja vairāk nekā 80 dažādas dotācijas un līgumus¹⁹ ar labuma guvējiem un pakalpojumu sniedzējiem — valdības organizācijām, akadēmiskām iestādēm, NVO, privātiem uzņēmumiem un atsevišķiem ekspertiem²⁰. Citu labuma guvēju vidū bija starptautiskas organizācijas un ES departamenti. ES finansējumu saņēma aptuveni 286 labuma guvēji un uzņēmēji, no kuriem divas galvenās kategorijas ir privāti uzņēmumi (iepirkumam un citām darbībām) un valdības organizācijas (vienotām rīcībām un projektiem).

4. GALVENIE PASĀKUMI KOMUNIKĀCIJAS JOMĀ

Chafea 2020. gadā organizēja komunikācijas pasākumus, kuru mērķis bija palielināt programmas rezultātu un panākumu pamanāmību, popularizēt *SANTE ĢD* īpašās komunikācijas prioritātes un veicināt centienus potenciālo programmas labuma guvēju informēšanai. Plaša informācija par šiem pasākumiem ir atrodama *Chafea* 2020. gada darbības pārskatā par programmu²¹.

Informatīvie tīmekļsemināri, kas notika 2020. gada 4. un 5. martā, bija gada galvenie pasākumi, kuros piedalījās vairāk nekā 350 dalībnieku. Tīmekļsemināros tika īpaši izcelti programmas

¹⁹ Vienotā rīcības (4), projekta dotācijas (10), darbības dotāciju /īpašo dotāciju nolīgumi (ĪDN) (15), tiešo dotāciju nolīgums (4), balvas (3), prezidentvalstu konferences (2), konkursi (37) un citas darbības (10).

²⁰ Šis skaitlis neietver līgumus ar atsevišķiem ekspertiem, kas piedalās zinātniskajās komitejās, ar izvērtētājiem, kas nodarbojas ar uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus, u. tml.

²¹ [annual-activity-report-2020-chafea_en.pdf \(europa.eu\)](#) vai [2020. gada darbības pārskats — Patērētāju, veselības, lauksaimniecības un pārtikas izpildaģentūra | Eiropas Komisija \(europa.eu\)](#).

veiksmes stāsti un tika darītas zināmas ES veselības finansējuma iespējas, kas pieejamas 2020. gada DP ietvaros (piemēram, uzaicinājumi iesniegt projektus, vienotās rīcības un konkursi).

Turklāt sadarbībā ar programmas VKP *Chafea* organizēja divas informatīvās dienas Itālijā un Zviedrijā, kurās piedalījās vairāk nekā 100 dalībnieku, par jautājumiem, kas saistīti ar valstu politikas prioritātēm. Bez tam 60 cilvēku piedalījās tiešsaistes informatīvās dienas sanāksmē par vienotām rīcībām, kura notika 2020. gada 8. jūnijā.

Abi turpmāk norādītie pasākumi sniedza iespēju plašāk informēt par programmas īstenošanu un rezultātiem.

- 2020. gada Eiropas Sabiedrības veselības konference, 2020. gada 20.–23. novembris, tiešsaistes pasākums ar divām sesijām un virtuālu standu.
- 16. Pasaules kongress par sabiedrības veselību 2020, 2020. gada 12.–17. oktobris, tiešsaistes pasākums ar divām sesijām un virtuālu standu.

Tiešsaistes komunikācijas pasākumi 2020. gadā pārsniedza noteikto mērķi (150 ziņu raksti gadā). Vairāk nekā 220 ziņu rakstu *Chafea* tīmekļa vietnē tika iekļautas savstarpējas saites uz popularizējošiem rakstiem sociālajos plašsaziņas līdzekļos, tīmekļsemināriem par finansējuma iespējām, komunikācijas norādījumiem labuma guvējiem un datubāzes lejupielādes funkciju uzlabojumiem. Turklāt, iekļaujot savstarpējas saites uz SANTE ĢD tīmekļa vietni un *Health-EU* biļetenu, tika uzlabota informēšana par Komisijas pasākumiem cīņai pret Covid-19 pandēmiju.

Chafea sagatavoja vairākas elektroniskas publikācijas, kas publiski pieejamas tās tīmekļa vietnē un ES grāmatnīcas tīmekļa vietnē un ko pēc pieprasījuma var izdrukāt. To vidū ir trīs informācijas lapas par vēzi²², integrētu aprūpi²³ un cilvēku izcelsmes vielām (*SoHO*)²⁴. Tās ir pieejamas visās 23 ES oficiālajās valodās.

²² [Vēzis — ES Publikāciju birojs \(europa.eu\).](#)

²³ [Integrēta aprūpe — ES Publikāciju birojs \(europa.eu\).](#)

²⁴ [Cilvēku izcelsmes vielas \(SoHO\) — ES Publikāciju birojs \(europa.eu\).](#)

5. SECINĀJUMS

Programma turpināja savu darbību īstenošanu, lai uzlabotu un vēl vairāk nostiprinātu galvenos panākumus visā 2014.–2020. gada īstenošanas periodā, vienlaikus pārorientējot un novirzot daļu savu darbību un resursu cīņai pret Covid-19 pandēmiju. Covid-19 pandēmijas radītajos ārkārtas apstākļos programma 2020. gadā darbojās labi un tika efektīvi īstenota, tādējādi sniedzot ieguldījumu labākā veselības aizsardzībā ar tās rīcībpolitiku un darbību starpniecību saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 168. pantu.